

-Pamebhamε

"Nimlɔv : 16

-Wükɔ

-kwε 2007

"su -bha 'sëédhε -mü

"Gwεetaawo

'WɔN -TAɔNG -MA 'GÜ 'SëÉDHε

Me faan dɔ -dhiang

-Bhawɔn 'to dhe 'ö
dho -Pamebhamε -wo
pö -mε nu "piü
(dhiang do ya, 'ya-
-Pamebhamε 'ö -kë
nao ma 'gü 'sëédhε
'ka, -a wo pö -mε -nu

"pεpε, dhe =ya =kpaɔ
ka -bha -ee ? Ka
nuwεε yë -bha mü. Kö
ka -kɔwɔn -yö dhi
bha 'aa -yë kë ?
Yi dheebhang -nu
ka -dho yi -bhawɔn

'to- 'sëédhε ya -a
"dhiü 'ö kë 'gbaannu
bha- -wɔn 'gü. -Yö
kë -sü yë -kë 'ka -kwεε
-nu -bha see- 'ö 'wo kë
wo =në- -nu -bha.
"Kεε Atanna 'saa- 'gü

'wɔn =gbaan yö 'ko
"dhiv.

Kwaa- =danwopö "se 'gü -wɔn

"Kunmana "gblügbü -nu 'wo -ya

"Kwi -a "su 'ö -kë
zue 'ka bha -a
-dhekpaaɔyi
-kaɔng =plε ö ga
"saaga bha,
"kunmana
"gblügbü (plefe)
=plε -wo kë -ya
kwaa- "pεen -ta.
'Dannëng -dhe
-yaan -bha -mε -nu
-bha -mü 'Kwame

'Bi Tibe 'ka, 'yö
-Zɔwεen -mε -nu
-bha 'ö -kë Ala
=Kwaku -Dheyɔnng
'ka.
=Dhe 'ö go 'mü, "su
'dhe 'ö dɔ- "piü, 'yö
=minisi "Mabri
'Tɔyakësë 'ö 'wɔn 'ö
-gban "ta 'kpɔ -wɔn
-bha 'ö -gban -a
-bha bha, 'ö dho

"Lvgwaadhö,
Maaplöo,
'Dannëngdhö,
Teaplöo waa
-Zɔwεen -dhe -nu
'gü =tuaabho kë-
-dhe 'gü; =dhe 'ö 'go
'mü, 'yö- pö- -nu
-dhe =dhe -gblü =ya
yën. Guvenöma -ya
-pö -gblü =ya yën.
=Dhe "slë -yö mɔɔ-

-bha kö 'wëë- -yö
=slɔɔ kö kwaa-
danwo pö "se bha
-yö dɔ. "Kεε 'mε -nu
'ö 'wo dho -a dɔ -sü
zü bho-, wo -mü
kwaa- 'në -nu 'ö 'wo
"kwi =plöo yë 'gü -a
-nu 'ka.

L'orthographe DAN

Voici ce que nous pouvons utiliser pour savoir lire et écrire en langue dan.			ëë	"këë	daba	ü	'gü	intérieur
Les consonnes et les voyelles que vous ne voyez pas ici sont les mêmes qu' en français.			ën	'kën	rassasier	üü	"güü	amère
Attention:			ëën	=klëën	entourer	ün	=blün	miette
1. c, h, j, qu et x n'existent pas en dan.			εa	"kpεa	sec	üün	glüün	rouler
2. r ne se trouve jamais au début d'un mot.			εan	gean"	scorpion	ö	"gö	brûler
Voici le reste de l' alphabet :			gw	-gwë	caillou	üü	"bhüü	tarir
Lettres	Exemple	Traduction	in	"bin	fleur	v	"tv	oreille
Aa	"kaa	gale	iin	"iin	ou	vv	"tvv	sauce
An	"gan	tirer	ι	"wι	parler	-Wo 'dho -kɔ (Les tons)		
Aan	saan	cadeau	u	"gbu-	fort	très haut	"dhü	arbre
aɔ	kao	perdrix	kw	=kwaa	main gauche	haut	'kɔ	maison
aɔn	'daɔn-	araignée	ng ¹	gbeng	nuit	moyen	dë	père
bh	-bho	cabris	o	'pɔ	credit	bas	=zε	termite
dh	dhe	mère	ɔn	"yɔn	huile	très bas	-dhɔ	amour
ee	=wee	sel	ɔɔn	=yɔɔn	sang	très haut + très bas	"klang-	singe
ε	"pε	déchirer	ö	pö	dire	haut + très bas	'yënnng-	soleil
εε	=wεε	moquerie	öö	töö	panier	moyen + très bas saa-	savon	
en	-gεn	pied	u	"su	lune	bas + très bas	=göö-	iroko
εen	=gblëen	long	un	bun	tombeau	moyen + très haut gean"	scorpion	
ë	pë	chose	uun	=yuun	asticot	moyen + haut	kpuu'	souche

-Kwaa "Kədivua -se 'gü -wən

Me zë -pë 'ö =batoo 'bha 'wo- -dhe proba koala 'ö kē- =wənnng 'Biya

'Wən bha =dhe 'ö -kē "dhü, 'wən 'ö kē 'mē -nu 'ö- -nu "dhiü =sləw -a -nu "dhi -mü mē "gblü -kaəng -yaaga waa- mē kēngdo waa- mē -kaəng =plē ö ga "saaga (30128). "Kēē 'mē -nu 'ö 'wo kē wo -kə yō- -nu -bha 'sēēdhē -bha, -wo mē "gblü "saaga waa- mē kēng =plē -ö -kə "saaga waa- mē "suesiö (8289). 'Mē 'ö- nu -bha 'ö -tun ziaan- -wo "gblü "səwdu waa- mē kēng -yiisiö ö -kə -yiisiö waa- mē "saaga (5448). 'Mē -nu 'ö -wa =sləw, 'wo mü.

wo -bha 'wēē- =sləw 'nu -wo mē "gblü -kaəng do ö ga "suesiö waa- mē kēng do ö -kə "səwdu waa- mē "saəplē (19157). 'Mē 'ö dhiang -nu bha -a -nu zē "dhü bha, -wa -dhe **Kalu Emanuel**. -Yö 'wēē- -yēēbho -mē -nu -gə -mē =gban -gə -ta 'Biya. 'Mē 'ö 'wən 'ö -nu =sləw bha mē 'gbē -dhe -wo 'wēē- "gblü -kaəng -yiisiö (200.000) =nē- =sləw. =Ya 'go mü, 'yö mē -kaəng do ö ga -yiisiö, 'ö- mē do 'ö "miliəng =plē

"Kpvngrtaadhē -wən

"Yi -bha pa 'ö- wo "səgə -nu 'gü

"Sē -nu 'wo -kē 'Engdē, Bənnngladesē, Nepalē waa- Niziöria 'ö yō -zē 'ö -kē metii "sē 'ka bha, "yi -bha pa yaa 'ö- wo, -yō -wēē wən kē -sü 'ka mü -dedewo.

Engdē -dhe bha, mē "gblü do waa- mē kēng "səwdu ö -kə =plē waa- mē do (1521) =nē 'wo ga "yi -gə.

Bənnngladesē, mē kēng "saəplē (700) =nē 'wo ga.

Nepalē, pē do bha yō -mü.

Niziöria, -dhəkpaəyi -yiisiö -dede =nē dha 'dhö ban- 'ka gbaandhö ö də- 'ka 'ko "piü

'Wən 'ö -gban "sē "gla -wən -nu -bha

"Kwi -a "su 'ö -kē zue 'ka 'ö -ziö ya, "sē 'bha 'wo- -dhe itali, "kwi -naa "sē 'ka, -a 'gü -mē -nu 'bha -wo kē -nu kwa -gə yō. -Wa -Pö =dhe kwaa- 'banngkō -nu bha, wənnng- -nu woo yē kē wo 'kwēē-.

-A -wən 'gü, woo 'nē dhebē -nu -bha yēkē -dhe do də ; woo 'nē gləwən' -nu 'sü kō -wo 'dho- -nu 'ka wo -gə "sē bha- 'gü kō -wa -nu draan- 'wən -sē 'gbē -yē 'ka. Woo =badhong -zuö -dhe

=klang- "kwanngdhe do -ya yō. -A yē 'bha -nu wo mü 'ö woo- -nu kē. -A -nu =gban -da 'kwēē -sü sənnng -yō kwaa- 'wēē- ya, -a "miliaa -kaəngdo (10.000.000.000). Woo do bha =wa 'kə "gblügbliü kēng =plē waa- 'kə do (201) -yē zü bho Bənnngziēvilö kwa -gə yō. -Ya -nu "piü 'zü =dhe yē =gban -yō yēn "su -kaəng do ö ga "səwdu "piü.

'Wən 'ö -gban -potaasü -wən -bha.

Gine Konakri

-Kwe ya- 'gü (2007), 'ö sü zanvie 'ö -ziö -ya -bha, mē -kaəng "saədo ö ga "saəplē (67) =nē 'ö =wa

ga =kö "se bha- 'gü. =Ya 'go mü 'me -nu 'ö 'wo
"yua seε" -ta, -wo me "gblü do waa- me këng
"saöple ö -kö "saödo waa- me -yiisiö (1764).

"Yua'ö "dhü bha, -yö me -kë mü =dhe ?

"Yua bha 'ö 'me 'ö- kë sië, -a -me "gblü -yö -ziö.
-Yö -pe. "Yi mü -dhö -ya -me -kë -dedewo. =Ya

'go mü, -yö =kplεε "vaandhö. 'Yö "siü 'yaa wlüü"
-a -me kwi 'gü -së 'ka.

Komwö

"Yua do bha -yö kë me këng do ö -kö "saödo
(160) -zë "se bha- 'gü. "Kwi -nu -wo "yua bha-
-dhe kolera.

'Wön 'ö -gban troo -nu -bha me wəkə -nu 'gü

-Buakεε

"Kwi -a "su 'ö -kë desangblëë
'ka 'ö -ziö ya, -a -dhekpäyi
"saöple (7) 'ö gun bha, -ya
'flëë- 'gü dhe 'ö -kë
engdepanngdanngsü 'ka, 'ö
'kwa- =slöw -kwe "gblü do
waa- -kwe këng "suesiö ö -kö

"saödo (1960) -naa 'ka bha, -a
'fetö -yö -gun 'ka.
'fetö bha, "tanbho -me -nu
"wo "kədivua waa- me 'dhe
-nu 'ö 'wo go "se "wεε 'gü,
-wo kë wo 'ko -yö -Buakεε
'wo "tan bho, 'wo- -zön =dhe
-gblü 'ö yën bha, =ya dhi wo

-dhe. "Tan bha -wo kë -a -kë
"dhü gbeng do bha- 'gü 'ö to-
'ka "dhü 'ö -dhe 'dhö =kpaö
'ka. "Tan 'ö "dhü bha, -a kë
-kö -gën -yan -kaong do ö ga
-yiisiö (14) -naa =në bha. Troo
bha -yö kë dhi -dedewo.

"Yu -wön

Düme tii 'ö go =Dakaa

-Məsssiimi do bha -wa -dhe
Seidu.

Seidu -yö -gun "kwi gən do
-bha pë -kpame 'ka
"Kədivua. =Dhe 'ö 'wo- gba
"tεε pa -dhekpäyi
(kənnngzie) 'në 'bha 'ka, 'yö
dho wo -gə "se 'gü, ö -me
-nu =tuaabho. -Yö -to mü
'yö dhe sü. Dhebë tii =gblεen
"gbaklaagbaklaa
(faanfaansü.) =Dhe yöö nu ö
bha dhebë bha- 'ka, 'yö =sua
-kë -dhe 'ö- pö yö -zë ö
-gəme 'kpaii- 'ka kwaa- "se
ya- 'gü.

=Dhe 'wo nu 'wo =loo, 'yö
dho =kö ö bha dhebë 'ka
-dhe 'ö gun -wə sië -bha 'gü.
-Dhe bha, -a -de -wəta 'dhii-
'yaa gun -së.

-A -wön 'gü, -dhekpäyi do
'ka, =dhe 'ö- -gəmedë
(=patrənnng), 'ö -ziö 'ö dho yë
"dhiü, -a -dhe 'yii =gwëë 'yö

nu ö bha dhebë 'ka 'kədhö
'yö 'wo dho "kwi gən bha, -a
-gə 'dhii- -ta =zəw kö 'wo wo
-de "dhia bho 'dhii- "plëë
-plëë -ta mü -wa !

"Kwi gən =de 'pö 'ö =loo yë
"dhiü, 'yö- -zo 'dhö bho pë
'bha 'ka, 'yö ö yeekë 'ö nu -a
'sü -dhe 'gü. 'Ö =loo, 'yö gə
"truu -piö, 'ö- -piö, 'ö- -piö;
-a -gən -mü =dhe kö Seidu
'yaa "kwεε "pü sië.

"Suü yaa 'ö -da Seidu 'gü
bha, 'yö ö bha dhebë -da
"kwi gən -bha sə -nu -dun
'gü -pë 'gü. -Wa -dhe "kwi
-wo 'gü plakaa. 'Yö- "dhi ta-
-zü; 'yö -ziö 'ö dho "kwεε
"pü -dhe 'gü ö -gəmedë
-gə.

=Dhe "kwi gən bha 'ö -da
'kədhö, 'yii dhiang "wεε
'bha zë Seidu -dhe. Ziö =në-
wo 'ö dho 'kədhi 'ö -wə 'gü
bha- 'gü. -Aga, 'pë 'ö- -zo

'dhö bho- 'ka bha, 'yö -gun
plakaa bha- 'gü 'pö. -A "dhi
'ö dho- "pü-, 'yö -kpan
dhebë bha- -bha mü. "Suü
yaa 'ö -kan "Kwi gən 'gü bha,
'yö Seidu -dhe -biang 'ka,
'yö- dheε" kpə 'ö pö-: << 'Yö
-më 'ö ya ?>>

Seidu =de 'pö "suü 'ö -da 'gü
bha, -a züε" =gbaan 'wü-
-bha. -Aga, 'yö- pö: <<
=Patrənnng, =se 'diaablë
'nuua- dö Dakaa. >> -Waa pö
"dhü kö -wa -pö düme tii 'ö
go Dakaa.

'A, kö "kwi gən =ya ziö
-biang 'ka, =ya 'dho =polisë
-dhe kö -wo nu -wo
'diaablë 'nuua- dö Dakaa
bha- 'kun.

'Ö nu =polisë 'ka, kö Seidu
=ya ö bha dhebë zun 'nu
"kpənnng. -A kë "dhü -sü
bha- 'gü, 'wii -kpan -bha.

-Kwaa 'wɔn dɔ =dhe "kwi
'gbɛ -dhe -wo "suü- dümɛ
-gɔ -dedewo. -A -wɔn

'gü, -dhekpɔyi 'ö dɔ-
"piü, 'yö waa- Seidu 'wo 'kɔ
"wɛɛ sü, 'wo wo =kwɛɛ- -wlö

'wo- 'kɔ 'dhe bha- to 'diaablɛ
'nuaa dö Daka bha- -g ɔ.

"Gwüŋg

<< Mɛbɥudhe -yö =dhe -kaa "dhü 'dhö, 'Bha- "gan, 'yii- "gan 'yö 'ü- =yɔɔn mü. >>

-A suu -yö -kɛ =dhe 'bha ü këyɔɔ faan dɔ kö -yö ö -dewo draan- 'yii "wɪ- -bha, 'ü kwaa- -zü.

Pë -Wlangda -sü

-Pamebɥamɛ -wo pö -mɛ -nu, ka zuë" =nii -yö -da, -a -gɛn -mü =dhe kwaa- 'sëédhe dɔ -yö -dho zun
"kpenn "su dɔ ya- 'gü.

Pë "bin 'ö ya -a - ga -sê 'ka .-A dɔ -zê 'ka -dhe "saaga -ya -bha. -A -nu mɔɔ-

'Ka ka bo 'sëédhe ya- -wo pö -sü 'ka, 'wɔn 'bha =ya kë ka -gɔ kö 'ka pö yi -dhe, -ka 'sëédhe kë kö 'ka bɔ.
Yii- 'drɛsü =nɛ : =Kesi Dhifɔngsü 06.39.06.88 Lo Zafe 08.18.08.88 / www.pamebɥame.info
'Ka dho -kpan -a "dhɔɔ -bha -bha 'mɛ 'ö- "piü "Maadhö, -wa -dhe "Zɛ Emanieɛ. -A -bha tiotioo
"nimlɔv =nɛ: 07-17-19-38

'Mɛ -nu 'ö 'wo 'sëédhe 'ö ya- -kɛ, wo -mü =Sai Zoziásü , "Dhɔɔgbö Zafe, =Kesi Mɔyan
Dhifɔngsü, Valangten Vidrinö waa- Edhena Pɛdhekwälösökaya 'ö- -nu =gban =plɛ
'wo go Dhusi 'ö -da "Anɛsü 'ö go 'Suisü , -a -nu 'ka.